



SPELEOLOGĪJA IESĀCĒJIEM - ALU NOSLĒPUMI

Alu klasifikācijas detektīvs

1. GADĪJUMS

Ekspedīcijas dalībnieki, iekļūstot alā, vispirms pamana, ka gaiss ir mitrs un smaržo pēc mitruma. Tālāk ejot, dzirdama klusa, nepārtraukta šalkoņa, kas nāk it kā no sienu iekšpuses, lai gan ūdeni redzēt nevar. Griestos un grīdā atrodamas dažāda garuma smailas, akmeņainas veidojumu virknes - dažas karājas leju, dažas ceļas augšup, un vietām tās gandrīz saskaras. Ejas nav taisnas - tās vijas un pagriežas negaidītos virzienos, it kā kāds tās būtu "izgrauzis", nevis izcirtis.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

2. GADĪJUMS

Šī eja iespaido ar to, cik vienmērīga tā ir - pat bez lukturīša staru gaismā sienas šķiet gandrīz spoguļgludas, tumšā, stiklveida virsma atspoguļo gaismu neparasti spilgti. Alas garums ir vairāki kilometri, taču tā gandrīz nekur nepagriežas - tā vienkārši seko nogāzei leju. Nekur nav manāmi ne griestu, ne grīdas veidojumi. Kalns, kurā šī eja atrodas, ģeoloģiskā ziņā uzskatāms par ļoti "jaunu" - tā virsma vēl nesen bijusi kluso, aktīvo procesu skarta.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

3. GADĪJUMS

Alas ieeja atrodas tik zemu, ka bangu laikā ūdens šlakatas sniedzas līdz pat tās malai. Grīdu klāj neliels, gluds, noapaļots akmentiņu slānis - tādi paši, kādi sastopami krasta joslā zem alas. Pašā sienā var pamanīt, ka viens iežu josla ir gaišāka un it kā "iegremdēta" dziļāk nekā apkārtējais, tumšākais un cietākais iezis. Vietējie stāsta, ka bēgumā šī vieta paliek sausa, bet paisumā daļēji applūst.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

4. GADĪJUMS

Šī alas ieeja katru gadu izskatās nedaudz citādi - pagājušajā vasarā tā bija šaurāka un atradās nedaudz citā vietā nekā šogad. Sienas ir neparasti gludas un caurspīdīgas, ar zilganu nokrāsu, kas mainās atkarībā no krītošās gaismas. Temperatūra alā ir tuvu nullei pat vasarā, un no kādas vietas dzirdama pilošs vai tekošs troksnis, kas pastiprinās siltākās dienās. Apkārtnē - augsti kalni, kur pat jūlijā redzams sniegs.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

5. GADĪJUMS

Ejot dziļāk alā, pētnieki pamana vieglu, nepatīkamu smaku, kas atgādina sapuvušas olas. Dažviet sienas klāj neparasti lieli, dzeltenbalti, spīdīgi kristāli - daudz lielāki, nekā parasti sastopami līdzīgās alās. Analizējot ūdeni, kas vietām sūcas no sienām, zinātnieki secina, ka tā ķīmiskais sastāvs un temperatūra liecina - tas nav nesen kritis lietus, bet gan ūdens, kas pacēlies no ļoti liela dziļuma zemes garozā.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

6. GADĪJUMS

Šī alas forma uzreiz šķiet "nedabiska" salīdzinājumā ar citām - nekur nav apaļu, plūstošu līniju, tikai asi leņķi un taisnas, gandrīz plakanas sienas. Vietējā vēsturē minēts, ka reģionu pirms vairākiem tūkstošiem gadu satricinājusi ļoti spēcīga zemestrīce.

Ģeologi, pētot alas abas puses, konstatē, ka tās izskatās pēc viena un tā paša klints masīva daļām, kas kaut kādā veidā pārbīdījušās viena pret otru. Ne griestos, ne grīdā nav nekādu veidojumu.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

7. GADĪJUMS

Klints pamatnē, tuksneša vidū, atrodas neliela, sekla eja, kuras sienas ir gludas un viļņainas, it kā kāds tās būtu rūpīgi noslīpējis.

Reģionā pēdējos gadu desmitos praktiski nav bijis nokrišņu, un dienas laikā šeit pastāvīgi pūš stiprs, karsts vējš, kas nes līdzī smiltis. Ala nav dziļa, un tajā nav manāmas nekādas mitruma pēdas vai pilienu nogulsnes.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

8. GADĪJUMS

Šī ala pētniekus mulsina, jo tās divas daļas izskatās pēc pilnīgi atšķirīgām alām. Apakšējā daļā sienas ir gludas, melnas, ar stiklveida spīdumu - līdzīgi kā gadījumā, kur runa bija par kalna nogāzi. Taču, ejot augstāk, aina pēkšņi mainās: no griestiem karājas klasiskas akmens smailes, un uz sienām un grīdas redzamas plūstoša izskata gaišas nogulsnes, kādas veidojas, ilgstoši pilot ūdenim ar izšķīdušiem minerāliem. Pētnieki secina, ka abas daļas veidojušās nevis vienlaicīgi, bet secīgi - dažādos ģeoloģiskos periodos, ar dažādiem procesiem.

Alas veidošanās mehānisms: _____

Pamatojums: _____

Papildu jautājums par 8. gadījumu: kāda, tavuprāt, procesu secība notikusi - kurš process bijis pirmais, kurš otrais? Pamato savu spriedumu, balstoties uz to, kāda veida iezis/struktūra atrodas "apakšā" un kāda "virsū".